

Biofiel **Simon Rozendaal** vindt 8 miljoen euro voor het verplaatsen van een kikker een tikkie te veel van het goede.

In zijn boek *Biophilia* uit 1984 met als ondertitel *De menselijke band met andere soorten* omschrijft de Amerikaanse bioloog Edward Wilson (1929-2021) 'biofilie' als 'een aangeboren affiniteit die mensen hebben met andere levensvormen'. Welnu, ik ben er zo een. Ik heb een grote affiniteit met andere levensvormen. Nou ja, op de schaamluis na. En op muggen ben ik ook niet dol. Van de meeste dieren daarentegen word ik vrolijk. Toen ik vorig jaar zomer in Hotel Van der Werff op Schiermonnikoog verbleef, zaten er elke ochtend boerenzwaluwen in de dakgoot. Dat blauwrode koppie, die gevorkte staart, dat vrolijke gekwetter, hartverwarmend.

Ik heb dit jaar tweemaal, eerst in Spanje en later Noord-Brabant, op een golfbaan dodaarzen gezien. Daar ben ik dan zo enthousiast over dat ik de neiging heb om te stoppen met het slaan van een balletje en bovenal die kleine, schuwe futen wil zien duiken en vervolgens tientallen meters verder weer zien bovenkomen. Dit tot ergernis van de golfers na mij, want op een golfbaan moet je vaart maken.

Het lijkt geen twijfel, ook de Nederlandse staat is biofiel. In Bovensmilde (Drenthe) moet de Norgerbrug worden vervangen. Onder de nieuwe brugdelen is het nest van een boerenzwaluw aangetroffen. Dat is een beschermde diersoort en dus liggen de werkzaamheden stil tot de zwaluwen volgende maand het nest verlaten. Dan moeten er nog controles plaatshebben door gecertificeerde ecologen en kunnen de bouwers verder. In Deurne (Noord-Brabant) wilden ze in 2015 een rondweg om het dorp openen. Toen werd er een knoflookpad gesignaleerd. Die groef zich vervolgens in voor zijn winterslaap, dus moest worden gewacht tot de pad in het voorjaar ontwaakte, waarna hij kon worden verplaatst. In Liendert West (Utrecht) zouden woningen komen, maar werd een bunzing aangetroffen. De gemeente heeft bij de provincie toestemming gevraagd om het dier te verhuizen. De woningen zouden dit jaar klaar zijn, maar dat wordt volgend jaar. In Waddinxveen (Zuid-Holland) liep een bouwproject voor ouderen in 2023 een jaar vertraging op, omdat een vleermuis in de dakspanten was aangetroffen.

De dijkversterking tussen Tiel en Waardenburg werd vertraagd door de kamsalamander. Pas nadat er tweehonderd naar een ander gebied werden verplaatst, ging het werk verder. Ook in De Ronde Venen (Utrecht) moest een dijk worden versterkt, maar dat werd stilgelegd omdat wildcamera's een wezel hadden gezien – niet op die dijk, maar in een naburig bosje. De dijkversterking zou in 2027 klaar moeten zijn, maar dat wordt later. Eerst moet de wezel worden gevangen en onder 'deskundige begeleiding' worden verplaatst.

In Aerdrt (Gelderland) werd een bouwproject stilgelegd vanwege een steenuil. Ecologen hadden na een quickscan (600 tot 800 euro) gesteld dat dit misschien een biotoop was van een steenuil. Nadat de gecertificeerde ecologen nog eens goed hadden gekeken (tussen de 2.500 en 6.000 euro) bleek er toch geen uil te zitten en konden de werkzaamheden verder.

Ook biofilie kun je overdrijven. Mirjam van Velthuizen, directeur ad interim bij spoorbedrijf ProRail, vertelde op Radio 1 dat bij de aanleg van geluidsschermen in Tricht (Gelderland) een heikikker werd gesignaleerd in een sloot. Nou heeft ProRail een ruime ervaring met beschermde diersoorten. Zo zijn bijvoorbeeld dassen dol op het spoor. Zo'n vijftigmaal heeft ProRail dassenonderzoek moeten laten doen en er reden wekenlang geen treinen bij Esch (Noord-Brabant) en Molkwerum (Friesland).

Ook de heikikker is beschermd en dus moest er eerst ecologisch onderzoek worden gedaan. Daarna is een plan met maatregelen opgesteld en ontheffing aangevraagd. Vervolgens is het bewuste gebied goed gemaaid, want kikkers houden niet van kort gemaaid gras, dan worden ze eerder door reigers opgegeten. Vervolgens plaatste een ecologisch bureau zwarte, rubberen amfibieschermen naast het slootje om te voorkomen dat de kikker terugkeerde.

Daarna werden de kikkers opgegraven en in een emmertje verplaatst door de ecologen. Pas toen mochten de ProRail-mensen verder met hun geluidsscherm. Na afloop zijn de kikkers in een emmertje teruggebracht naar de sloot waar ze eerst zaten. De rubberen schermen zijn verwijderd en er is nieuw gras ingezaaid.

De hoorbaar geïrriteerde topvrouw van ProRail ('De regelgeving slaat door') vertelde op de radio hoeveel Operatie Heikikker in totaal heeft gekost.

Acht miljoen euro.

Voor een kikker.

Biofilie: aangeboren affiniteit met andere levensvormen